

Lahko da ga več mescov ne bode nazaj, zna pa tudi biti, da se skoro verne“. Ko je vodnik tako govoril, kar se sonce na hip na neizrečeno veselje vsih iznova prikaže. Svitloba je tako nanagloma nastopila, da je Hafed izperva mislil, da ga je blisk zadel, in zares je svojo roko na oči položil, da bi vidil, ali so še cele. Dolgo časa je deržal roke na očeh, da se je bliskove svetlobe polagoma sopet navadil. Tak blesk pa je sonce obdajal, kakoršnega prej nikdar ni vidil; in pèklo je, da ni bilo za sterpeti. Pod milim nebom je bilo ravno ko v pèci. „Ah!“ — zdihne lastnik živali — to nas zna pogubiti. Oni ubogi vol le z volno bo zdaj zdaj poginil! Nesreča, nesreča za nas! Sonce se je povernilo, toda veliko bližej zemlje ko prej. Upajmo vendar, da bode sopet skoro zašlo, in vernivši se, dalje znabiti od zemlje, ko sedaj“.

Sonce pa je vedno huje pripekalo, tako da so morali v hišo stopiti, ubraniti se njegovih perečih žarkov. Al kakošno borno mestice je bilo to! Hafed se ni mogel zderžati je primerjati svoji lastni lepi koči. V tem je bilo na mizo napravljeno. Povabijo ga, da naj z njimi zajame. Ko se pa k mizi usedejo, zapazi, da ima slednji od njih drugo jéd pred seboj, in da le dva nista mogla iz iste sklede jesti. In povedó mu, da je to pri njih večidel tako, da, kar je enemu tečno, drugemu je strup; kar se temu prilega, onemu se gabi. — Groza Hafeda spreletí, da ostane izza mize. Spomni se sveta, v katerem je dosedaj živel, in vsega, kar se je zgodilo. On si je želel živeti na svetu, kjer bi Boga ne bilo; kjer bi zgolj naključje vladalo. Sedaj je bil tù, in tù mu je bilo živeti. Verže se na posteljo in si v pamet pokliče minulost in lepi svet, na katerem je nekdaž živel; svojo nehvaležnost, svoje godernjanje zoper modrost in milost Božjo. Ko dete se izjoka. Hotel je moliti, in zares že molitvico pričel; kar se spomni, da tukaj ni nikakega Boga, da ni ničesar razun naključja. Jokal je tako dolgo, da je vès vtujen in potert zaspal.

Ko se je Hafed sopet zbudil, je sedel pod palmovim drevesom na svojem vlastnem vertu. Jutro je bilo. Veličansko sonce je ravno v celi svoji krasoti izhajalo; polja so bile vse zelene, in z roso ko z diamanti potresene; drevesa so se kviško dvigale z divnim cvetjem posejane; bodre serne so v svoji radosti po ravnini skakljale, in pevci v germovji in po drevesih, ki bi se bili v perji in ljubkosti lahko z rajskimi skušali, so ravno svojo jutranjo pesem peli.

Hafed je vstal, spomnil se strašnih sanj, in se radosti izjokal. Je li bil sopet na svetu, kjer ne vlada naključje? Ozerl se je kviško ter obernil svoje oči k Bogu nebes in zemlje, k Bogu zakonov in reda. Poslavlil ga je, in spoznal, da so njegove pota, nam nezapopadljive, polne modrosti. On je nov človek postal. Še so sicer solze lile za njegovimi ljubljenci v grobu; al živel je odslej kot dobrotnik svojim ljudém. Poklical si je mlado in vredno dvojico iz daljne žlahte, da bi z njim ljubo kočó polnila. In njegovo prebivališče je sopet potnika vabilo v prijetno senco; mir in zadovoljnost sta se vernila in ostala mu vedno ljuba gosta.

Kratkočasno berilo.

(Navada pijančevanja je železna srajca). Ni davnej, kar se je neka bratovšina treznosti snidila v Invernesu v Škocii. Mnogo se je govorilo in pomenkovalo v tem zboru, kar stopi nekdo izmed te bratovšine na oder in začne govoriti. Vse je omolknilo in poslušalo, kaj bo rekel. „Dragi moji! — je začel govor svoj — „pred 3 meseci sem obljubo treznosti storil in se zapisal v bratovšino vašo“. („Pravo, pravo!“ je donelo od vsih strani). „En mesec potem sem že en cekin imel v žepu; nikoli še, kar pomnim, ni bilo cekina v mojem premoženju“. (Še bolj mu pričujoči naznanujejo svoje dopadajenje nad tem). „Ko je drugi mesec pretekkel, sem imel že celo suknjo na sebi; vse žive dni ne vem, da bi jo bil imel poprej“. („O, lepo,

lepo, pravo tako!“ so vpili brez konca in kraja vsi zbrani). „Štirinajst dni po tem, dragi moji, pa sem si kupil mertvaško trugo“. (Poslušavci, popred tako veseli, ostermé pri teh besedah). „Omolknili ste, dragi bratje! in vém, da vsak izmed vas zdaj misli: čmu sem si kupil mertvaško trugo? Kupil sem si jo, bratje moji, ker sem bil popolnoma prepričan, da je bom potreboval, ako svoji obljubi le še 14 dni zvest ostanem“.

*

(Kako se pravlica od „hude babe“ na Krajskem pripoduje). Narodna serbska pravlica od „hude babe“, ki so jo „Novíce“ v 91. listu priobčile, je tudi med Slovenci znana, toda v nekoliko drugačni obleki. Ona se, kakor sem jo jaz iz ust nekega priprostega rojaka slišal, takole glasi:

„Neki mož gré s svojo ženo, ki je neizrekljivo termasta bila, čez travnik, ki je bil ravno pokošen. Mož jame na cente kosce hvaliti, da jim je kosa dobro rezala in da so kaj lepo travnik pokosili. Žena mu v besedo seže in mu vèn in vèn ugovarja, da travnik ni pokošen, temuč ostrižen, verh tega ga še začne gerdo vjedati, in celó bedakom prištevati, da ima tako malo možganov, da celó majhne stvari ne more presoditi, namreč, da travnik ni pokošen temuč ostrižen. Mož si na vso moč prizadeva, ženo previriti, da je travnik pokošen; ali vse je bilo zastonj. Poslednjič moža togota zgrabi in ženo zavolj njenega strupenega jezika v veliko vodo, ki se je skozi travnik vervila, treši. Mož zdaj svojega hudega križa prost, se komaj nekoliko glavo ohladi ter domú prisope. Precej pa začne reveža vest pèci, kaj da je storil, in sklène napčno djanje saj toliko, kolikor je še mogoče, popraviti. On gré tedaj svoje žene iskat, da bi jo dal pošteno pokopati. Išče je in išče toliko časa, da je tje dospel, kjer je voda izvirala. In tù se mu scurkoma solze čez lica vderejo. Ljudjé vidivši ga, kako je vès zamišljen po vodi se oziral, ga pobarajo: „zakaj žalujete in jokate?“ On jim pično vse razloži. Ljudjé ga osupnjeno gledajo, in nekdo mu reče: „Smilite se nam, — pa brez zamere, ali se vam niso nekoliko možgani pregreli, saj vendar voda stvari, ki se vanjo veržejo, seboj doli vleče, vi pa greste svoje ženo gori k izviru iskat?“ „Bog bodi milostljiv meni in moji ženi! Naj vam povem, da sem vès čas v hudi šoli bil pri svoji ženi, in da sem se neprenehoma prepričoval, da je ona navado imela po svoji termi vsako stvar napčno speljevati; kako bi tedaj jaz, revni siromak, mogel misliti, da bo ona v smerti drugač delala, kakor je v življenji vajena bila?“

Križnogorski.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Svetinj poleg Lutomera. Hvala Bogu! imeli smo precej dobro letino; toča nam je prizanesla. Vino so celó želari po 100 fl. prodali; dobiti se le še samo zamore pri gospodah. Tožilo se je silno o barantíi domačega vina zbog opore otvorne meje ogerske, ali letošoji pičli vlnski pridelki so vendar očitno pokazali, kje da tiči krivda — da bi le naši vinorejci roko na persi položili in rekli: mea culpa — mea maxima culpa! in raje bolje na svoje gnojiša gledali; gotovo bi stermeli nad uspehom. Meja je bila že leta 1852 odperta, in naši vinorejci so hitro svoje vino procej drago pospešili. Leta 1853 so ga več pridelali, in ker je vino manj okusno bilo, cena pa nezmerna, so vinokupci prisiljeni bili čez mejo mahati. Občno znano pa je, da se je lansko leto grojzdje ali pozobalo ali k večem po putah prodalo; ni tedaj kazalo vinokupcom na daljno pot se podajati.

Iz Celja. Nastopila je ojstra zima, kakoršne tako zgodaj ne pomnimo tukaj; gore in doline ležijo pod debelo snežno odejo, in mraz je že dosegel 18to stopnjico Romirovega gorkomera. Ob tem je dragina vsih potrebnih stvari vedno huja, pomanjkanje dnarja pa večje in večje. To uzrokuje menda, da so se v našem mesticu reči prigodile, o kterih smo do zdaj le brali o časopisih, da se drugej

primerjajo, namreč siloviti napadi ponoči domú gredočih ljudi. Tako je bil nedavno nek mestjan, ne pozno (med deveto in deseto uro na večer) domú gredé in ne daleč od hiše svoje iznenada napaden od nekega hudobneža, ki mu je po njegovi uri segel in mu jo po sili vzeti hotel. Napadeni se je pa vendar srečno ubranil. Malo dni potem je spet en ponočuh nekega trgovca napadel, tudi na večer in blizo mesta, in ga oropati hotel, pa tudi tega je premagal napadenec. Res je, beda in potreba ste velike po naših krajih, vendar nas Bog varuj takih dogodbi! J. Š.

Iz Ljubljane. Gosp. Navratil na Dunaji je podaljšal čas za naročilo „rabe glagolske“ do 15. januarja prihodnjega leta. Ker tudi vredništvo „Novic“ prejema naročila na ono gosp. Navratilovo delo, si tisti gospodje, ki se mislijo naročiti, lahko poštnino za naročilo „rabe gl.“ prihranijo, ako naročnino to z naročnino „Novic“ vred pošljejo. Ker gosp. izdatelj misli le malo iztisov izveč natisniti dati, bi se utegnili primeriti, da ne bi dobili oni, ki se ne naročijo do 15. januarja 1856, nobenega iztisa več.

Novičar iz raznih krajev.

Po cesarskem sklepu od 23. okt. t. l. se ima nakupovanje vsih tistih stvari, ktere se za armado potrebujejo, očitno oklicovati in bolj na drobno v tolikšnih razmerah, da ne le veliki zakladovavci, temuč tudi manjši posestniki zamorejo zakladanje prevzeti, kteri se imajo pri svojih ponudbah le s poterjivnim pismom (certifikatom) kupčijske in obertnijske zbornice svojega kraja skazati, da so to, kar so prevzeli, tudi v stanu v pravem času oddati. — Dunajski časniki pišejo, da o četrtek je bila presvitla cesarica v veliki nevarnosti. Peljaje se opoldne iz Dunaja na svoj grad v Šönbrun, se plašijo konji tako, da se prednja dva odtergata od zadnjih dveh in v tem pade tudi kočijaž s kočije; ostala vprežena konja se ko blisk zavijeta s kočijo v stranske ulice, pa v tem jima pride en kmet s svojim vozom naprot; vidši splašena konja požene hitro svoja konja tako, da se ustavi njegov voz poprek ulice in splašena konja s cesarsko kočijo ne moreta naprej, in tako se k sreči Nj. Veličanstvu ni nič žalega zgodilo. — Pri novi upni banki se je za 644 mil. 666.000 gold. akciij podpisalo. Ker pa je še več ljudi hotlo teh akciij imeti in je vodstvo mahoma sklenilo pod-

pisovanje, se bo nek zatega voljo celó pravda naključila ti banki. — Vsi časniki dunajski pretresajo sedaj enoglasno z veliko hvalo osnovo nove rokodelske postave, ki ima v našem cesarstvu vprihodnje vpeljana biti. Res je, da ta postava, ki je dozdej veljala, in pa ta, nova, postava ste kakor noč in dan, in da marsikteremu ne bo vseč, ker bo prekucila zastarane navade rokodelskega mojsterstva. Al ta nova postava reši zatiranja vse tiste, ki so se kaj naučili in ki kaj znajo, in bo v dobiček občinstvu (ljudstvu), ki bo potem izdelke od več mojstrov na zbero imelo. Posamezni oddelki te postave, ki jo je ministerstvo ravno sedaj kupčijskim in obertnijskim zbornicam v pretres poslalo, še niso znani; vendar so znane poglavne pravila, na ktero se osnova te nove postave upira, in ktere povejo, da le tisti rokodelci, ki se pečajo s kakim rokodelstvom, ktero je zavolj tega, da se ljudstvo škode varuje, podverženo policijskemu opazovanju, bojo mogli skazati potrebne lastnosti za nastop takega rokodelstva in prositi za dovoljenje dotične pravice; pri vsih družih rokodelstvih ne bo treba nič družega, kakor da rokodelce svoji gosposki le naznani, da bo začel rokodelstvo; — te napovedbenimajo družega namena, kakor zgolj to, da se vé, kdo je rokodelec in kolikšen davek ima plačevati. Naši braveci vidijo iz tega, da bo rokodelstvu došla nova dōba prostega gibanja; al zlo se motijo tisti, ki mislijo, da vprihodnje se ne bo treba nič učiti in da se bo dalo nemarno živeti; še bolj bo treba znanosti in pridnosti, sicer bojo zvedeni in pridni rokodelci berž zaterli mojstra-skaza in lenúha. — Zdaj je gotovo, da je turška terdnjava Kars padla. Silna lakota je obsedence 28. nov. primorala, da so se s svojimi generali in paši Rusom podali, le Izmail-paša (Kmety) jo je še z enim oficirjem, prekanivši prednje straže, pobegnil. Kars je naj imenitnejša terdnjava male Azije, ona je ključ do Eufrata in perzijanskega morskega zalíva in ključ do ceste v izhodnjo Indijo, po katerem je rajnki Napoleon I. tako zlo hrepenel. Z dobitvijo te terdnjave so Rusi slavno končali vojsko tega leta; ali bo pa to za sklepanje miru polajšava ali obtežava: kdo vé? — Ženstvo je drago. Od sultana pripovedujejo, da ima za svoje žene, ki jih ima v haremu, 50 milijonov piastrov dolga plačati. — Na Nemškem je huda zima; v nekterih krajih so imeli že 22 do 25 stopinj mraza.

Svetniki delijo blagoslove.

Serbska narodna pesem.

Mili Bože! kako čudovito!
Alj gromi alj se pretresa zemlja?
Alj udarja morje na bregove?
Ne gromi, se zemlja ne pretresa,
Le delé svetniki blagoslove:
Sveti Peter in sveti Nikola,
Sveti Jovan in sveti Ilija,
In za njimi sveti Pantelija.
K njim priroma blažena Marija.
Lije solza ji po belem licu,
Njo mi praša gromovnik Ilija:
„Sestra naša, blažena Marija!
Kaka te napadla je nevolja,
Da po belem licu točiš solze?“
Pa govori blažena Marija:
„O moj brate, gromovnik Ilija!
Kako solz ne bodem prelivala,
Kadar pridem iz zemlje Indije,
Iz Indije, iz zemlje proklete?
Na Indiji leži brezzakonstvo:
Mlajši ne poštuje stariševja,
Ne ubogajo otroci staršev;
Starši so svoj porod pokazili,
Čern naj jim obraz pred svetom Božjim,
Pred resničnim Bogom samim bodi!

Boter botra svōga v sodbo tira
In lažnjive priče saboj pelje,
In brez vere in brez čiste duše,
In ukani botra svatbenega,
Svatbenega alj kerstnega botra,
In brat brata na dvobor pozivlja,
Dever sinaho v sramoto rabi,
In brat sestro za sestro ne kliče.“
Njej govori gromovnik Ilija:
„Sestra naša, blažena Marija!
Vbrisaj solze z belega si lica,
Ko se v blagoslovih razdelimo,
Čemo iti k Bogu v svetno sobo,
Prositi iti Boga resničnega,
Naj podade nam nebeške ključe,
Da zatvorimo nebasa sedme,
Da udarimo pečat na oblake,
Da ne vlije dež se iz oblakov,
Ploha dežja, in ne mila rosa,
Ne ponoči sjajna mesečina,
Da ne vlije se tri dolge leta;
Da ne rodi terta, ne pšenica,
Ne za mašo v cerkvi svetih kruhov.“
Ko to čuje blažena Marija,
Vbriše solze z belega si lica.
Ko svetniki blago razdelijo,
Vzame Peter vince in pšenico,
In nebeškega kraljestva ključe,
Pa Ilija strele in gromove,
Pantelija velike vročine,

Sveti Jovan kumstvo in bratimstvo,
Ino križe svetega drevesa,
Pa Nikola vode in brodove.
Pa odidejo na svet k Bogu,
Ino prosijo tri bele dneve,
In tri tamne noči brez prestanka,
Da izprosijo si blagoslove.
Bog podade jim nebeške ključe,
In zatvorijo nebasa sedme
In udar'jo pečat na oblake,
Da ne vlija dež se iz oblakov,
Ploha dežja in ne mila rosa,
Da ne sije sjajna mesečina,
In ne rodi terta in pšenica,
Ne za mašo v cerkvi svetih kruhov,
Čelo dobo za tri dolge leta. —
Črna zemlja se razpoka suše,
V njo pogrezvajo se živi ljudi;
Bog pa jim bolezen teško pošlje,
Pošlje jim morivno serdoboljo,
Ta pomori staro in mlado,
In razterga milo ino drago.
Kar je ostalo, se je pokorilo,
Je v Gospoda Boga verovalo.
In ostali so jim blagoslovi,
Da ne pade sneg in led čez leto
Večkrat kakor enkrat na ravnine.
Kakor takrat, tak je dandanašnji;
Bože mili, za vse tebi hvala!
Kar je bilo, naj naprej ne bode! F. C.

 Današnjemu listu je priložena posebna doklada L. Kremžarjevih bukev.

Odgovorni vrednik: Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik.